

368.44

351826-014.44 : 625.1007(493)

SOCIALE RUBRIEK

Hoe onze sociale werken ingericht zijn

**ZEKERHEID
SOLIDARITEIT**

De Sociale Werken zijn ingesteld ten gunste van al de statutaire bedienden, van de gepensioneerden en de pensioengerechtigden en van de gezinsleden der vorengenoemden.

Zij worden onderverdeeld, al naar hun aard, in :

- Werken voor Sociale Zekerheid;
- Werken voor Sociale Solidariteit.

De Werken voor Sociale Zekerheid hebben tot doel de gezondheid van de rechthebbenden te vrijwaren of te herstellen, onder meer door :

- Het opsporen van elk ziekteverschijnsel, de sanitaire voogdij, de behandeling van de slachtoffers van arbeidsongevallen of van beroepsziekten;
- De bijdrage in de genees-, artsenij- of heelkundige kosten en in de hospitalisatiekosten;
- Het betalen van vergoedingen bij werkonbekwaamheid;
- Het betalen van vergoedingen bij geboorte en bevalling;
- De tussenkomst in de begrafenis-kosten.

De Werken voor Sociale Solidariteit hebben hun activiteit op een individueel, gezins- of collectief plan. Zij zijn doorgaans veel minder bekend dan de Werken voor Sociale Zekerheid.

Daarom willen wij in dit artikel wat meer uitleg verschaffen over de Werken voor Sociale Solidariteit.

Inkomsten van de Kas der Sociale Werken

Laten wij vooraf nog eventjes in het algemeen spreken.

De inkomsten van de Kas der Sociale Werken zijn in hoofdzaak samengesteld :

- Uit bijdragen van het personeel van de gepensioneerden en van de pensioengerechtigden;
- Uit bijdragen van de Maatschappij;
- Uit interesten voortkomende van de belegging der gelden van de Kas der Sociale Werken.

Al deze inkomsten vormen de gemeenschappelijke eigendom van al de spoorwegmannen. Hieruit volgt dat, indien een spoorwegman een redelijk beroep doet op een tussenkomst van de Kas voor Sociale Solidariteit, hij geen aalmoes of gunst vraagt maar wel een hulp waarop hij wettelijk kan aanspraak maken, welke ook zijn hiërarchische stand weze, voor zover hij, wel te verstaan, aan de gestelde voorwaarden voldoet.

Deze opvatting vereist echter dat elke rechthebbende de belangen van allen moet vrijwaren door met billijkheid en zonder overdrijving beroep te doen op de sociale tussenkomsten.

Werken voor Sociale Solidariteit

Doel

De Werken voor Sociale Solidariteit moeten de Werken voor Sociale Zekerheid aanvullen. Deze zijn immers beperkt door de reglementen en hun tussenkomst is soms onvoldoende.

Het hoofddoel van de Werken voor Sociale Solidariteit is de welvaart van de rechthebbenden en van hun gezinsleden te verzekeren door het verlenen van *morele steun* en van de nodige *materiële hulp*.

Rechthebbenden

- Dit zijn :
- Al de statutaire bedienden;
  - De gepensioneerden en pensioengerechtigden op wier pensioen

een afhouding van 1.5 % ten voordele van de Kas der Sociale Werken wordt toegepast: Hun gezinsleden.

Beroepsgeheim

De dienst van de Sociale Solidariteit behoudt, in de schoot van de administratie, een werkelijke onafhankelijkheid. Zijn volledige documentatie blijft uitsluitend zijn eigendom en is trouwens gedekt door het beroepsgeheim.

De rechthebbenden mogen er dus van overtuigd zijn dat hun zorgen of bekommernissen nooit ruchtbaar zullen gemaakt worden.

Hoe werkt de dienst voor Sociale Solidariteit ?

Op het individueel en gezinsplan verschillen de solidariteitstussenkomsten noodzakelijk van het ene tot het andere geval en kunnen zij dus niet op een strenge wijze gereglementeerd worden.

Die tussenkomsten kunnen :

- Ofwel een *materiële* vorm aannemen :
  - toelagen,
  - voorschotten,
  - ereleningen,
  - opnemen van kinderen in tehuizen;
- Ofwel een *morele* vorm aannemen :
  - bezoeken aan gekwetsten of zieken,
  - allerhande voetstappen,
  - raadgevingen, enz...

Op het collectief plan zoekt de Solidariteit de moeilijkheden van collectieve aard, die voortvloeien uit ongunstige economische omstandigheden, op te lossen ofwel tracht zij te voldoen aan de intellectuele, gevoels- of kunstbetrachtingen van het personeel.

Met dit doel werden namelijk opgericht :

- De vrije tijdswerken en sportverenigingen;
- De cantines.

Wanneer en hoe de Sociale Solidariteit tussenkomt

Op het individueel of gezinsplan verlenen de Werken voor Sociale Solidariteit aan de rechthebbende en aan de familieleden die hij ten laste heeft, de nodige materiële of morele hulp indien deze personen door onverwachte of toevallige omstandigheden in een moeilijke toestand verkeren.

Deze rechtstreekse actie, aangepast aan de bijzondere sociale toestand van een welbepaalde persoon of familie, laat niet toe algemene of systematische toepassingsmaatregelen te treffen. Daarom is de tussenkomst hier noodzakelijk onderworpen aan een voorafgaand sociaal onderzoek.

Daarentegen kunnen al de rechthebbenden, indien zij aan de gestelde voorwaarden voldoen, rechtstreeks de tussenkomsten van collectieve aard genieten.

Hoe kan de tussenkomst van de Sociale Solidariteit bekomen worden?

Buiten de systematische tussenkomsten en deze uit gevoelsoverweging in reeds gekende gevallen, kan de Sociale bijstand nog voortvloeien:

- Uit een geschreven of mondelinge aanvraag van de rechthebbende of een van zijn familieleden;
- Uit een inlichting verstrekt door de onmiddellijke chef, door een werkmaker, een personeelsgroe-

pering of om het even welke persoon zelfs vreemd aan de Maatschappij.

Deze aanvragen kunnen gericht worden hetzij rechtstreeks tot de Directie van het Personeel en de Sociale Diensten, hetzij, bij voorkeur, tot de *sociale assistente* die het kantoon bedient waarin de rechthebbende woont.

De werkring en de rol van de sociale assistente zullen in een later te verschijnen artikel omschreven worden.

Wat meer uitleg over de tussenkomsten op het individueel en gezinsplan

A. MATERIELE HULP.

1. Toelagen.

Deze hulp kan verleend worden wanneer de rechthebbende door uitzonderlijke omstandigheden onafhankelijk van zijn wil, in zulk een ongelukkige toestand vertoeft dat hij er niet meer zou kunnen uitgeraken met de middelen waarover hij gewoonlijk beschikt.

De hulp wordt dus niet verleend om een bestendig gebrek aan normale middelen goed te maken of om uitgaven te dekken die de gewone levensstandaard van de rechthebbende te boven gaan.

Uitgaven voor gezondheidszorgen kunnen alleen maar in aanmerking genomen worden als zij behoren tot het kader van de wettige geneeskunde

en de rechthebbende de tussenkomst-mogelijkheden van de Sociale Zekerheid volledig heeft uitgeput.

2. Voorschotten.

Het voorschot vormt een *voorlopige en tijdelijke* tussenkomst. Het heeft tot doel de rechthebbende, die tijdelijk een tekort aan middelen heeft, toe te laten verplichtingen na te komen waaraan hij zich niet kan onttrekken. De voorgeschoten sommen moeten geheel terugbetaald worden zodra de toestand van de rechthebbende weer normaal is.

3. Ereleningen.

Deze worden toegekend aan de statutaire bediende in actieve dienst die *tijdelijk* een moeilijke toestand doormaakt ten gevolge van uitzonderlijke omstandigheden onafhankelijk van zijn wil en wiens sociale toestand toelaat de geleende som in een zeer nabije toekomst volledig terug te betalen met maandelijks storting.

Het bedrag van de terugbetalingen wordt bepaald rekening houdend met de middelen en lasten van de rechthebbende.

De erelening wordt alleen toegekend als de wijze van terugbetaling het gezinsbudget van de rechthebbende niet uit het evenwicht kan brengen.

De ereleningen brengen een interest van 2 % per jaar op; de rechthebbende, die de voorwaarden van terugbetaling nauwgezet eerbiedigt, moet echter geen interest betalen.

(Zie vervolg blz. 26.)

Kent U al de voordelen die de Sociale Zekerheid U biedt ?

Buiten de tussenkomsten in de kosten van de algemene en de speciale geneeskunde, van de heel- en de verloskunde, van de farmaceutische producten en de bijzondere behandelingen (radiografie, massage, laboratoriumonderzoek, enz...), biedt de Sociale Zekerheid U nog verscheidene voordelen waarvan wij hierna enkele opsommen:

- Voor de *ogen*: brilmontuur, glazen, contactglazen, kunstogen;
- Voor de *oren*: hoorapparaten;
- Voor de *tanden*: tandvulling, -uittrekking, -rechtzetting, prothesissen;
- Voor de *leëmaten* en de *romp*:
  - Orthopedische toestellen en prothesissen (kunstbenen en -armen, orthopedische voetzolen en schoenen, enz...);

Pleisteren apparaten, banden (voor breuken, spataders, enz...), krukken, enz...

De *opneming in een ziekenhuis* geschiedt in zekere omstandigheden *volledig kosteloos*.

Verder bestaan er nog bijzondere tussenkomsten, in buitengewone gevallen, zoals voor *kanker- en teringlijders* (opneming in aangepaste instellingen).

Al deze voordelen worden onder bepaalde voorwaarden verleend.

De *Sociale Rubriek* zal U hierover volledig inlichten.

Indien U iets niet begrijpt of enige bijkomende uitleg verlangt, mag U ons gerust schrijven. Wij vragen niet beter en zullen steeds met de meeste zorg antwoorden.

4. Opnemen van kinderen in de tehuizen.

In dit nummer verschijnt een artikel dat uitsluitend aan dit punt gewijd is.

B. MORELE HULP.

De ontwikkeling van de sociale wetgeving doet toepassingsmoeilijkheden oprijzen waarmede veel rechthebbenden te kampen hebben.

De belangen van particulieren komen soms in botsing en onvoldoend ingelichte families zouden hiervan het slachtoffer kunnen zijn.

Een morele inzinking in de schoot van een familie verwekt wrijvingen die de rampzaligste gevolgen kunnen hebben.

Spijts de goede wil van ieder, kan een gebrek in de organisatie van het huishouden een sfeer verwekken die de vorming of het in stand houden van een harmonieus gezinsleven tegenwerkt.

Dit kort overzicht laat ons toe te bepalen in welke zin de morele hulp moet verstrekt worden :

- De rechthebbenden inlichten over al de sociale voordelen die zij bij de N.M.B.S. en zelfs er buiten kunnen bekomen;
- Hen helpen bij het vervullen der vereiste formaliteiten;
- De leden van een gezin die aan hun plichten te kort schieten terug tot een gezonde opvatting brengen;
- Zieke of gebrekkige personen zedelijk opbeuren.

Nu nog een woordje over de collectieve verwezenlijkingen

A. VRIJE TIJDSWERKEN EN SPORTVERENIGINGEN.

Talrijke verenigingen, maatschappijen of groeperingen werden op initiatief van het personeel opgericht. Zij zijn zelfstandig en onafhankelijk van de diensten van de Maatschappij.

De Sociale Solidariteit treedt hier alleen op om raad te geven zonder zich nochtans op te dringen. Bovendien wordt hulp verleend door het kosteloos in gebruik geven van instellingen, door zekere faciliteiten toe te kennen aan de leden en door het verlenen van subsidies ten laste van de Kas der Sociale Werken.

In dit nummer verschijnt een artikel dat aan de organisatie van de Sport gewijd is.

De vrije tijdswerken zullen later besproken worden.

B. DE CANTINES.

De cantines verschaffen aan het personeel dat, op het ogenblik van het noenmaal, niet huiswaarts kan keren, de mogelijkheid een warm maal te nuttigen in een aangename omgeving.

De cantines worden zelfstandig beheerd. De Kas van de Sociale Werken komt in de uitgaven niet tussen. De N.M.B.S. draagt zekere lasten, zoals de aankoop van het groot materieel en de kosten voor verwarming, verlichting en schoonmaak.

K. V.

De Staat zal aldus de bijzonderste lijnen voor zichzelf behouden, namelijk die lijnen, welke de belangrijkste bevolkings- en nijverheidscentra aandoen (Antwerpen - Mechelen - Brussel - Bergen - Leuven - Tienen - Luik - Gent - Brugge - Oostende) en tevens verbinding geven met het buitenland. Hij zal deze rijkdom, zonder winsttoogmerken, gebruiken tot algemeen nut van zijn inwoners en als werktuig tot uitbreiding van de economische en industriële bedrijvigheid van de natie.

Eens de beslissing gevallen, werd in allerhaast van wal gestoken: reeds op 1 juni 1834 werd de bouw aangevangen van het eerste gedeelte van de geplande spoorweg : het baanvak Brussel-Mechelen.

Op 5 mei 1835 — een onvergetelijke dag voor onze spoorwegen — reden drie treinen, met in het totaal 900 reizigers in 50 minuten van Brussel naar Mechelen.

Daarmee was de eerste spoorweglijn van het vasteland in dienst gesteld en was België, in het vijfde jaar van zijn onafhankelijkheid, meteen het meest vooruitstrevend land van het continent geworden.

In dit bondig overzicht hebben we ons beperkt tot het opsommen van enige merkwaardige initiatieven en gebeurtenissen, welke de oprichting van de eerste spoorweg voorafgegaan zijn.

Deze opsomming zou bij de lezer de indruk kunnen verwekken dat al die gebeurtenissen een vlot en onbewogen verloop kenden en, omzeggens vanzelfsprekend, tot het ontstaan van onze spoorwegen leidden.

Niets is minder waar !

Het plan tot oprichting van onze spoorwegen had ontelbare problemen doen oprijzen inzake onteigeningen, subsidiëring, enz... : talrijke discussies vonden plaats over tracé en technische uitbouw; menigvuldige onderhandelingen met andere administraties en naburige landen waren noodzakelijk. Daarbij moest een hardnekkige strijd geleverd worden tegen onbegrip, onwil en geïnteresseerd verzet.

Circa 25 wetten, Koninklijke- en Ministeriële Besluiten, 50 mededelingen in het Staatsblad en tientallen besprekingen in de beide kamers (21 zittingen alleen in de maanden maart en april 1834) werden aan de spoorweg gewijd en getuigen dat de regeerders van 1830-1835 niet terugdeinsden voor de moeilijkheden, maar deze vrij onder de ogen zagen en stelselmatig oplosten.

Wij denken dan ook met bewondering terug aan deze stoere werkers van het eerste uur, die door hun kunde en hun taai doorzettingsvermogen, de grondleggers geweest zijn van ons nationaal patrimonium.

H. I.